

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 3, 4 og 5 opførte sager, nemlig:

Fortsettelse af første behandling af forslag til lov om bunden opsparing for personer for skatteåret 1951—52,

fortsettelse af første behandling af forslag til lov om en tillægsindkomstskat til staten for skatteåret 1951—52 af ikke-forsørgere og

fortsettelse af første behandling af forslag til lov om merindkomstskat til staten for personer for skatteåret 1951—52.

Forhandlingen genoptoges.

Bertel Dahlgaard: For første gang i vor politiske historie har venstre og konservative fundet hinanden i en fælles regeringsdannelse. Det radikale venstre har advaret mod en sådan regering, og vi har særlig advaret venstre. Det kan vanskeligt undgås, at denne begivenhed ud i fremtiden får politiske følger, som den mest frisdinde del af venstre vil komme til dybt at beklage. Men vi har også advaret mod denne regering, fordi det er højst uheldigt, at landets styre i en så urolig og nervøs tid lægges længst til højre, således som det nu er sket, og ikke mindst må det vække bekymring, at landets udenrigspolitik er placeret i regeringen, som det nu er tilfældet. Det skal nok vise sig, at landet får brug for en regering, der er ganske anderledes forankret i de brede befolkningslag. Endelig er denne regering på forhånd svækket ved den måde, hvorpå den kom til magten. Det kaster en skygge over den i befolkningens omdømme. Men regeringens gerninger vil nu blive dens skæbne.

Vi må imidlertid alle gå til arbejdet og til hurtig handling. Det viser sig nu, hvor skæbnesvangert det var, at man imod vor advarsel kastede landet ud i et valg, der sammen med den efterfølgende uforvarlige politiske tovtrækning spildte fire måneder. Det radikale venstre erkender, at meget betydelige finanspolitiske indgreb nu er nødvendige, og vil gennem saglig forhandling medvirke til at gennemføre disse indgreb. Men jeg skal straks sige, at vor vurdering af den foreliggende situation og af de midler, man foreslår taget i brug, afviger betydeligt fra regeringens.

Af den højtærede finansministers redegørelse forleden fremgår det, at det er regeringens agt i løbet af det kommende ca. halvandet år at opkræve i ekstraskatter og tvungen opsparing ca. $\frac{3}{4}$ milliard kr., nemlig værnescat 200 mill. kr., indirekte skatter 300 mill. kr., skat på ikke-forsørgere 35 mill. kr., merindkomstskat ca. 30 mill. kr.

og bunden opsparing 170 mill. kr. Jeg er enig i, at befolkningen sikkert vil være rede til at påtage sig store byrder for at sanere landets økonomi, men når regeringen mener, at man på ca. et år udover de bestående skatter på $2\frac{1}{2}$ milliard kr. kan opkræve yderligere $\frac{3}{4}$ milliard kr., samtidig med at befolkningen skal bære den prisstigning, der har fundet sted, og den, der vil komme, så går regeringen for vidt. Man kan spænde buen højt, men man må passe på, at den ikke brister.

Regeringens fejlbedømmelse består i, at den tror, at man på et enkelt år kan udrydde et valutaunderskud på 1 milliard kr. og samtidig fuldføre en kolossal oprustning. Det lader sig ikke gøre, uden at produktionslivet forstyrres og der heraf opstår dybtgående sociale virkninger.

Den højtærede finansminister har opstillet det som et mål at inddrage ca. 600 mill. kr.s købeevne. Jeg skal ikke indvende så meget mod dette tal. Heraf, siger ministeren, skal 100 mill. kr. inddrages gennem besparelser på budgettet og ved udsættelse af offentlige investeringer i stat og kommuner. Jeg mener, at disse udgiftsnedsettelse er for ringe; de bør nærmere sig det dobbelte.

Dernæst bør de ekstraordinære kapitalinvesteringer i militære bygninger og materiel, som regeringen har planlagt, udstrækkes over et længere tidsrum. Det synes, som om både regeringen og socialdemokratiet har den anskuelse, at så snart det drejer sig om militære foranstaltninger, undtager de sig de almindelige økonomiske overvejelser og undtager sig hensynet til landets økonomiske stilling. En sådan betragtning kan det radikale venstre ikke godkende. Sådan ser man heller ikke på det andetsteds; det er kun få dage siden, den norske forsvarsminister kom hjem fra Amerika og offentligt udtalte, at militære ønsker, der var fremsat, ikke var forenelige med hensynet til Norges økonomi.

Jeg kommer dermed til de afgifter og andre byrder, som det vil være nødvendigt at pålægge befolkningen. Her synes det, at regeringen ønsker kreditmidlerne begrænset med ca. 450 mill. kr., nemlig ved et statslån på 150 mill. kr., optaget til finansiering af oprustningen, og 300 mill. kr. opkrævet i indirekte afgifter, som skal indbetales på statens reguleringskonto i nationalbanken.

Det er klart, at noget sådant vil bevirke en yderligere hård kreditstramning. Nu minder jeg om, at der allerede er sket en betydelig kreditstramning, der har medført i at den effektive obligationsrente for lån i